

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A neuraszténia városa*

Forrás:

Magyarország

Pp.
(Hely)

1921 *11* *6*
(Idő)

(Köt. v. füz.) (C)

Osztályozás

Tárgy

613.8

Hely

Idő

"1921"

Személy

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz

Családfelelős városi házinymomda 1920

A neuraszténia városa

A neuraszténia valaha *noblesse oblige* volt Pesten, akárcsak a vakbélgyulladás. Ez a város mindig szívesen kacérkodott az idegrendszer divatjaival, a lélektan elméletek itt mindig hálás talajra bukkantak. Lomrosától — Freudig minden érdekes pszichiáternek meg volt a maga szezója. Idegrendszer, lélek, tudatos és tudatalan, szuggesztió, analízis és minden egyéb, ami ezzel összefügg, kellemes pikantéria volt a pestieknek. A színház és irodalom öntudatlan reklámmot csinált egy-egy ideggyógyász-primadonnának, valamire való zsur nem folyt le hipnotikus kísérletek nélkül s a dilettánsok mohó örömmel vetették magukat minden ugynevezett idegszenzációra. Az akkori neuraszténia is csak ártatlan szórakozás volt, kedves spleen, melynek rendszerint jófékony hidegvizkúra, egy kis nyaralási flört vetett véget.

De ma a neuraszténia sötétén, kínzóan nehezedik erre a városra. A villamosban ülök, velem szemben egy ur ujságot olvas. Szeme nyugtalan ragyogással fut végig a sorokon, felsóhajt, összegyűri a papírlapot s én látom, hogy keze remeg és ujjai vonaglanak. Kétségtelen: ez az ember egy komoly neuraszténiás. A legközelebbi sarkon leszállok, örülök, hogy megszabadulok ettől a kellemetlen szomszédságtól. De a periron egy utasba ütközöm. Magas férfi, enyhén almazöld arcu, magábaroskodtan áll az ajtó mellett és fejét lágyan, ütemesen ringatja. Ez az utas nem tudja, hogy mozgatja a fejét, azt sem veszi észre, hogy átlag másodpercenként kincsen hunyorít jobb szemhéjával, anca megárandul, kellemesebb flort vág és száját félrehuzza. Bettenetes. Egy villamoson immár a második. Sietek az utcán, hogy ne lássam a gyötrődő pesti

erekeit. A földre nérek és bizonytalan, táncoló lábak látok, néha egy cipőtalp csoszsan hanyagul, gazdája biztosan megfélekezett róla s egy-egy félretaposott cipősarok nemcsak a nyomort, hanem az ideghajosok csámpás, vontatott járását jelenti. Ez már nem tréfa: a békeidők vidám, kissé affektált neuraszténiája, hanem egy megkorbácsolt város halálos kíméletlensége.

Az emberek szíveinek szájából nem fogy ki a *aisarella*. Szomján nyelik a füstöt és szívuk ásdobog az ingmellükön. Vendéglőkben beteges gyorsasággal habzsolják a falatokat, a sovány nyakak ádámesutkái riasztóan ugrálnak a gyors nyelés közben. A vendég összegyűri a papírszalvétát, combjai türelmetlenül vibrálnak az asztal alatt és evőeszközével tébolyító harangjátékokat végez az üres poharakon. Társaságban tépelődve rágja szivarját egy ur, nyugtalanul feszeng a karosszékekben, az órára pillant és időnként riadtan hátrafordul, mintha attól félne, hogy mögötte áll valaki. A háziasszony, mielőtt vendégeit fogadná, egy nagy adag brómmal csillapítja idegei háborgását, másutt már morflumhoz fordulnak az emberek és poharakban gyöngyöző édes, zöld mérgekkel simítják el nervosus hullámaikat.

Az iparos megveri gyerekeit és a síró csöpség nem is tudja, hogy ő most a nagy, általános pesti neuraszténiának áldozata. Az emberek ideges szorongásból házasodnak és ideges toporzékolással válnak. Egy nagy szeges korbács csapkodja ma az idegeket, s ha Pétervár — Dosztojevsky szerint — az örültek városa, ugy Budapest a neuraszténiásoké. Egy hang az utcán s az emberek összefutnak, sápadt diákok a körmüket rágják, kövér kereskedők a hajukat tépik. Minő rejtély! Nem értem, miért is idegesek ma Budapesten az emberek.